

Vergaderjaar 2019–2020

29 911

Bestrijding georganiseerde criminaliteit

Nr. 283

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2020

De Financial Intelligence Unit-Nederland (hierna: FIU-Nederland) is in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) aangewezen als de autoriteit waar ongebruikelijke transacties dienen te worden gemeld door meldingsplichtige instellingen. De FIU-Nederland analyseert deze meldingen en brengt transacties en geldstromen in kaart die in verband kunnen worden gebracht met witwassen en onderliggende basisdelicten alsmede financieren van terrorisme. Ongebruikelijke transacties die door het hoofd van de FIU-Nederland verdacht zijn verklaard, worden ter beschikking gesteld aan de diverse (bijzondere) opsporingsdiensten en inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De FIU-Nederland vervult daarmee een belangrijke rol in het voorkomen en opsporen van misdrijven.

Vanwege het belangrijke werk dat FIU-Nederland verricht breng ik graag het Jaaroverzicht 2019 onder de aandacht van uw Kamer. In de bijlage¹ treft u, conform de memorie van toelichting bij artikel 13, aanhef en onder i van de Wwft, het Jaaroverzicht 2019 van de FIU-Nederland aan.

Ongebruikelijke en verdacht verklaarde transacties

Uit het jaaroverzicht blijkt onder andere dat de trend van het oplopend aantal ongebruikelijke transacties van meldingsplichtige instellingen zich voortzet. De FIU-Nederland heeft vanuit de trend van het toenemend aantal ongebruikelijke transacties voorbereidingen getroffen om in te zetten op de versterking van de effectiviteit en efficiëntie van de FIU-Nederland door middel van investeringen in technologie. Daarnaast is in 2017 de capaciteit van de FIU-Nederland uitgebreid. Zoals eerder aan uw Kamer is aangegeven² wordt de formatie van de FIU-Nederland uitgebreid met een additionele 19 fte. Het wervingsproces bij FIU-Nederland is thans gaande, waardoor de daadwerkelijke capaciteitsuitbreiding in 2020 en

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nr. 2206.

verder zijn beslag zal krijgen. Voortdurend wordt bezien of de beschikbare capaciteit bij de FIU-Nederland toereikend is, of dat er aanleiding is om deze te verhogen.

De FIU-Nederland verklaarde in 2019 39.544 transacties verdacht. Daarmee daalde het aantal verdacht verklaarde transacties ten opzichte van 2018. De totale waarde van de verdacht verklaarde transacties verdubbelde evenwel in 2019, naar een totale waarde van meer dan negentien miljard euro. Daarbij wordt opgemerkt dat dit totaalbedrag wordt opgestuwd door een zeer beperkt aantal verdacht verklaarde transacties met een totale waarde van bijna 17 miljard euro. Daarmee komt de gezamenlijke waarde van alle verdacht verklaarde transacties in 2019 samen, zonder deze specifieke transacties, neer op meer dan twee miljard euro. Verdacht verklaarde transacties met een relatief lagere waarde kunnen, zoals de FIU-Nederland ook aangeeft, evengoed belangrijke aanwijzingen zijn voor complexe witwasconstructies, criminele (bedrijfs)structuren of het verhullen van omvangrijk crimineel vermogen. Door de opsporing wordt op uiteenlopende wijzen gebruik gemaakt van de verdachte transacties, onder meer als sturingsinformatie, als startinformatie voor een strafzaak of als onderdeel van het bewijs in een strafzaak. De waarde van de verdacht verklaarde transacties is daardoor niet gelijk te stellen aan een mogelijk beslagresultaat en/of incassoresultaat van eenzelfde omvang in Nederland. Hierbij zij opgemerkt dat verdachte transacties voor een groot deel betrekking hebben op grensoverschrijdende geldstromen en buitenlandse handhavingssacties eerder kunnen zijn aangewezen.

Zicht op zorgfraude

In het jaaroverzicht staat vermeld dat FIU-Nederland in 2019 eveneens gericht aandacht heeft besteed aan dossiers met een mogelijk kenmerk van aan de zorgsector gerelateerde fraude. Daarbij zag de FIU-Nederland ten opzichte van het voorgaande jaar in 2019 een daling van het deel van de transacties gerelateerd aan zorgfraude, dat mogelijk te maken zou kunnen hebben met terrorismefinanciering. In 2019 constateerde de FIU-Nederland dat er in circa 15 procent van de zorgfraude gerelateerde ongebruikelijke transacties over 2019 een mogelijke link met terrorismefinanciering bestond. In 2018 was er een vermoedelijke link bij circa 30 procent van de aan zorgfraude gerelateerde transacties. Door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is een gezamenlijke brief namens hem met de Minister van Financiën en mij toegezegd waarin nader wordt ingegaan op de mogelijke link tussen zorgfraude en terrorismefinanciering en de aanpak hiervan. Deze brief zal in het najaar aan uw Kamer worden gezonden. Daarnaast is de FIU-Nederland begonnen met het samenstellen van een zorgfraudemonitor, die in 2020 in gebruik wordt genomen.

Tot slot kan worden aangegeven dat FIU-Nederland ook in 2020 haar bijdrage blijft leveren aan het voorkomen en opsporen van misdrijven, onder andere in het analyseren van aan COVID-19-gerelateerde ongebruikelijke transacties.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus